

P/F Atlantic Petroleum - Atlants Kolvetni - nýskapari og langtíðarsjónarmið í føroyskum vinnulívi

Kjartan Hoydal

nevndarformaður Atlants Kolvetni.
kjartanh@petroleum.fo

Tey fyrstu 4 árin

Tann langtíðarætlan stig-takararnir í Atlants Kolvetni hugsaðu sær eydnaðist sera væl. At nýta olju-virksemið undir Føroyum til at skapa eina loppfjøl inn í altjóða oljuvinnu, í fyrsta umfarið bretsku, og menna Atlants Kolvetni til eitt altjóða oljufelag, sum varð ført fyrri at lyfta tær stóru uppgávarnar í samband við víðari menning av oljuvinnuni undir Føroyum

Eftir at hava havt samband við flestu av teimum oljufeløgum, sum høvdu áhuga í at fara undir leitning eftir kolvetni undir Føroyum, eydnaðist tað longu í 1999 at fáa ein góða avtalu við Faroes Partnership (Amerada Hess, British Gas og Dong). Árið eftir fekk hetta samtak leitiloyvi nr. 1 í fyrsta útbjóðingarfumfaranum undir Føroyum. Longu árið eftir aftur, 19. november 2001, eydnaðist tað við fyrstu boring at finna:

...at týðandi nógdir av kolvetni vóru í føroysku undirgrundi. Rakt varð við eina uml. 170 metra tjúkka kolvetnisberandi sandsteinsflá á gott 4.000 metra dýpi.

Umráðandi var nú at finna fram til viddina í hesi sandsteinsflá, so avgerast kundi um tað loysti seg at fara undir framleiðslu.

Úrslitið frá einum brunni enskumegin árið eftir var, at funnar vóru fleiri kol-

vetnisberandi sandsteinsfláir, men samband tyktist ikki vera ímillum sandsteinsfláirnar í hesum brunnum og brunnum føroyskumegin. Síðani eru nýggjar seismiskar kanningar gjørdar og úrslitini av teimum vera helst klár august-september 2004.

Seinastu 3 árin

Spennigurin í Føroyum um møguleikarnir fyrri einari nýggjari stórar tilfeingisvinnu hevur verið stórur og tolið hevur kanska ikki verið so stórt at biða eftir at fáa at vita nær oljan rennur undir Føroyum. Eftir Marjun fundin 19. november 2001 hildu ivaleyst nógvi at vit høvdu rakt á, og tað fór at ganga skjótari enn kanska onkur hevði væntað.

Størsta týðning fyrri eina avgerð um at fara undir framleiðslu undir Føroyum hevur sjálvandi metingin av víðurskiftinum undir Føroyum, meting av møguleikum og váða, men líka stóran týðning hava víðurskifti uttanfrá. Oljuprisurin? Hvussu eru váði og møguleikar undir Føroyum sammettir við víðurskifti í øðrum partum av heiminum? Metingarnar eru eisini bundnar at gongdini á Atlantsmótinum yvirhøvar.

Nógvar ymiskar meiningar eru um hesar spurningar, men eitt tykjast at kalla allir serfrøðingar samdir um, at oljufeløgini hava torv av at finna nýggjar møguleikar at hava niðurfyrri fyrri at kunna nokta eftirspurning eftir olju, sum bara veksur og veksur. Teir leitimöguleik-

Kjartan Hoydal, nevndarformaður Atlantic Petroleum

Mynd: Jens Kristian Vang

ar, sum vit vita um, og teir fundir, sum ikki enn eru farnir at framleiða, verða ikki mettir at kunna nokta hendaðan torv.

Atlants Kolvetni hevur, samstundis sum arbeitt hevur verið við Marjun fundinum, keypt seg inn í ensk loyvi, sum eru komin fram móti framleiðslu og í somu gongd fingið samstarv við 8 altjóða oljufeløg aftrat teimum trimum í Faroes Partnership.

Roynt verður alla tíðina at keypa seg inn í framleiðandi oljuloyvi, men høgi oljuprisurin í løtuniger hetta heldur torført.

Sama tíðarskeið hevur felagið arbeitt við figging, við at tekna meira parta-

sum tryggja tað neyðuga vitanargrundarlagið fyrri at taka avgerðir, uttan at neyðugt hevur verið at nógvi fólk í fast starv. Hetta merkir at Atlants Kolvetni við lítlari manning kann sita við borðið saman við stórum oljufeløgum við stórum tali av starvsfólki.

Hvar eru vit nú við-víkjandi oljuvinnu á føroyskum øki?

Eg havi loyvt mær at føroyska tað samanfatning leiðarin á Oljufrýsitingini, Sigurð á Jákupsstovu, hevði á oljuráðstevnuni í mai í ár: Um vit byrja við jarðfrøðini í økinum er breið semja um at vit hava oljugoymslur, stórar nógdir av sandi eru funnar, ymiskar í dygd og við ymiskum uppruna.

Nýggj slog av leiti-myndlum eru skotin upp.

Fara vit víðari til møguleikarnir undir basaltinum so hevur tað verið ein søgn leingi, at tað ikki ber til at kortleggja botnsig, sediment, undir basaltinum. Eg haldi tað ikki vera ov nógvi sagt at kanningar seinastu árin og úrslit lögð fram á stevnuni vísa at tað ber til at kortleggja undir basaltinum. Tað er ein avbjóðing, men myndin klárar.

Viðvíkjandi kolvetnis-skipanum legði eg til merkis, at luttakararnir á stevnuni tóktust vera á einum máli um, at virkin kolvetnisskipan er at finna á føroyskum øki. Kelda, "køkur" og flyting virka.

Seinast er tað av týðningi, at kanningar eru lagðar fram sum meta um leitimöguleikar, sum - sjálvt

varisliga mettar - eru týðandi.

Hetta sigur mær, at vit hava allar partar sum tørvur er á í einum úrslitlagóðum kolvetnisøki. Vit hava keldugrót, sum framleiðir olju og gass, flyting fer fram, oljugoymslur eru at finna og vit havi fleiri møguleikar fyrri fellum.

Sjálvandi eru váðar, men stóðan kann samanfatast við orðunum hjá einum leitning jarðfrøðingi, sum vitjaði jarðfrøðisavnið: Vit vita, at stórar nógdir av kolvetni eru til og skapast í hesum økinum, so talan er um at finna felluna og bora hana.

Niðurstøða

Hvussu skjótt menningin fer fram undir Føroyum ávirkar ikki beinleiðis ætlanirnar hjá Atlantic Petroleum at menna felagið til eitt fullbúgvíð føroyskt oljufelag tí felagið eisini útvegar sær loyvir á bretskum øki.

Hesi loyvini eru neyðug fyrri at Atlants Kolvetni kann mennast og spjaða tann váðan, sum altíð er í oljuvinnuni. Vit satsa ikki alt upp á eitt loyvi, vit spjaða váðan við vora fleiri staðni. Nýggju ognirnar eru ætlaðar at verða grundarlagið undir einum sterkum føroyskum oljufelag, sum javnvigar ímillum leiðiki, øki undir útbygging og framleiðandi øki.

Stovnanin av Atlants Kolvetni í februar 1998 var nýskapandi upp á fleiri mátar. Ein bólkur av sterkum vinnulívsfyrirtekum avgjórði at taka spurningin um oljuvinnu í egnar hendur, heldur enn at lata hann yvir til landsins myndugleikar einsamallar. Hesi sámi bólkur sá í oljuvinnuni ein møguleika fyrri fjølbroynti í føroyskum vinnulívi og at skapa virði í einari nýggjari vinnu, sum kundi nýtast til at menna føroyskt vinnulív yvirhøvar. Í hesum tiltaki lá eisini ein vilji til finna fram til samstarv við útlendsk feløg, stór altjóða feløg við royndum í oljuvinnuni. Peningurin til virksemið hjá nýggja felagnum - og talan var um stórar upphæddir í føroyskum høpi - skuldi fáast við at tekna partapening í Føroyum og møguligt skuldi vera hjá einum og hvørjum føroyingi, búsitandi í Føroyum, at tekna partapening.

At taka stig í vinnulívinum uttan at biða eftir politisku myndugleikum, at hugsa nýskapandi fyrri at skapa fjølbroynti, at finna samstarvsfelagar í útlöndum og at finna nýskapandi figgingarhættir, sum spjaða váðan, eru spurningar, sum føroyskt vinnulív yvirhøvar komandi árin má taka stóðu til.

Spennigurin í Føroyum um møguleikarnir fyrri einari nýggjari stórar tilfeingisvinnu hevur verið stórur og tolið hevur kanska ikki verið so stórt at biða eftir at fáa at vita nær oljan rennur undir Føroyum. Eftir Marjun fundin 19. november 2001 hildu ivaleyst nógvi at vit høvdu rakt á, og tað fór at ganga skjótari enn kanska onkur hevði væntað

Mynd: Jens Kristian Vang